

СВОЈИНСКОПРАВНИ ОДНОСИ, САМОУПРАВНИ ПРАВОБРАНИЛАЦ И СМЕЊИВОСТ СУДИЈА

Досадашња дискусија о нацртима устава недвосмислено је показала да радни људи и грађани безрезервно прихватају предложена основна уставна решења, њихову идејно-политичку и класну суштину. Не само као адекватан израз актуелног друштвеног тренутка већ, посебно, као трајнију основу за даљу изградњу и развитак односа у нашем самоуправном социјалистичком друштву. То је омогућило да дискусија буде конкретна, јасна и одређена, тј. плодносна. У том духу, изнећемо критичке примедбе на неке одредбе у Нацрту устава СР Србије (даље: Устав Србије) из области својинскоправних односа, друштвене заштите самоуправних права и друштвене својине и смењивости делилаца правде путем реизборности. Сва су ова питања на идентичан начин регулисана и у Нацрту устава СФР Југославије (даље — Устав Југославије) осим једне допуне у вези са функцијом самоуправног правобраниоца на шта ћемо посебно указати.

1 Својинско-правни односи

Као што је познато имовинско-правни односи у нас врло су мало регулисани позитивним законодавством. Због тога су судови приморани да се служе правним правилима законодавства бивше Југославије које је било веома хетерогено и припадало различитим законодавним системима. То је, свакако, између осталог, условило претрпаност и неефикасност судова. Значај правилног регулисања ових односа треба видети и у стварању услова за превазилажење основног зла у нашем друштву — социјалних неједнакости. Отуда је насушна потреба за постављање неких јединствених принципа имовинско-правног режима у читавој нашој заједници. То се у првом реду односи на постављање горње границе приватног власништва, на јасност, одређеност и прецизност ових одредби.

Ставом другим члана 67. Устава Србије предвиђа се да грађани могу имати право својине на стамбене зграде и станове за задовољавање личних и породичних потреба, као и за вршење делатности личним радом у складу са правом грађана зајемченим уставом односно уставним законом покрајине и са условима које одређује закон. Ставом трећим истог члана одређено је да границе права својине на стамбене зграде и станове одређују се законом. У вези са овим, указујемо на следеће: прво,

уопште се не одређује горња граница власништва на ове непокретности. Постоје схватања да је граница одређива. Наиме, максимум се одређује потребом за задовољавање личних и породичних потреба за становање и за вршење делатности личним радом, што се ближе прописује законом. Надаље, друштвеним договорима између република односно покрајина могућно је усклађивање заједничких интереса грађана из области ових односа и сл. По нашем схватању, Уставом Југославије треба одредити максимум власништва на поменуће непокретности. Тиме би се обезбедило јединствено регулисање овог значајног питања на територији читаве наше заједнице. Истовремено створили би се услови за превазилажење многих неправилности, које су данас добро познате, које се јављају у вези са становима, стамбеним зградама и пословним просторијама. Друго, из текста цитираног члана произлази да грађанима није зајемчено право својине на пословне просторије. Истина је да члан 62. Устава Србије у свом ставу другом предвиђа (у вези са самосталним личним радом средствима у својини грађана) да се законом уређују границе права својине на пословне просторије које одговарају вршењу делатности самосталним личним радом. Међутим, сматрамо да је немогуће изоставити зајемченост права својине и на пословне просторије у ставу другом цитираног члана јер је то у складу са систематиком постављеном у нацртима оба устава.

Уставом првим члана 68. Устава Србије зајемчено је грађанима да, под условима одређеним законом, трајно користе стан у друштвеној својини ради задовољавања личних и породичних стамбених потреба (станарско право). Тиме станарско право на становима у друштвеној својини прераста у уставну категорију као један од основних животних услова грађана. Али, у ставу другом истог члана предвиђа се да се право грађана на коришћење стана на који постоји право својине уређује законом. То значи, да се грађанима не зајемчује станарско право на становима на које постоји право својине. Чак ни онима који су то право стекли по постојећим прописима. То сматрамо неправилним. Тим пре што се законом (и друштвеним договором) могу различито регулисати нека питања станарског права с обзиром на то да ли је реч о стану у друштвеној својини или стану на који постоји право својине. У сваком случају, треба зајемчити станарско право грађанима који су га стекли по досадашњим прописима на станове на које постоји право својине. Најзад, у ставу трећем члана 68. Устава Србије треба посебно нагласити улогу месних заједница у организовању грађана који се укључују као корисници у управљању стамбеним фондом као један од чинилаца у самоуправним интересним заједницама које се у ту сврху оснивају. У том смислу требало би у овом ставу после „... непосредно и путем органа које сами бирају станари...“ додати „организовани у месној заједници“.

Уставом првим члана 70. Устава Србије земљорадницима се зајемчује право својине на обрадиво пољопривредно земљиште у површини од највише десет хектара по домаћинству. Уставом другим истог члана предвиђено је да се законом у брдско-планинским крајевима ова граница може повећати. Уставом трећим овог члана прописује се да закон одре-

бује у којим границама и под којим условима остали грађани (неземљорадници) могу имати право својине на пољопривредно и друго земљиште. Ставом четвртим истог члана предвиђено је да се законом одређује у којим границама и под којим условима остали грађани и земљорадници могу имати право својине на шуме и шумско земљиште. У вези са одредбама овог члана могуће су различите оцене и критике. Ми се задовољавамо изношењем само неких од значајнијих примедби. Прво, из целог члана (а он регулише све у вези са наведеним питањима) није јасно да ли неземљорадници могу имати право својине на обрадиво пољопривредно земљиште. Друго, уопште није предвиђена обавеза или могућност да се законом ближе одреде границе и услови права својине земљорадника на обрадиво пољопривредно земљиште, као што је то учињено за станове, стамбене зграде, пољопривредно и друго земљиште, шуме и шумско земљиште. Наиме, из става првог произлази да свако домаћинство не може имати максимум обрадивог пољопривредног земљишта, тј. десет хектара. То зависи од краја у којем се земљиште налази, од броја чланова домаћинства итд. Све је то ближе могуће одредити само законом (разуме се и друштвеним договором). Треће, сасвим је извесно да неземљорадници могу имати право својине на, између осталог, шуме и шумско земљиште, у границама и под условима одређеним у закону. У вези са овим питањима указујемо на следеће: ваљало би озбиљно размислити када је реч о зајемчењу права својине неземљорадницима на обрадиво пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште. Чини нам се да су оправдани захтеви грађана изнети у дискусији о нацртима устава да се јасно и недвосмислено предвиди немогућност неземљорадницима да имају право својине на обрадиво пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште. Бећ данас је више него јасно да је то услов за стицање дохотка без резултата свога рада (често експлоатацијом туђег рада), чиме се само одржавају и продубљују социјалне разлике између (иначе равноправних) грађана и стварају разне друге неправилности. У том смислу ваља поминути члан 70. јасно и прецизно поставити.

Као што смо видели, земљорадницима се зајемчује право својине на обрадиво пољопривредно земљиште. Међутим, ништа није предвиђено као гаранција да ће такво земљиште бити обрађено. Да и не говоримо о обавези власника о искоришћавању земљишта под условима којима се обезбеђује рационално искоришћавање земљишта и други општи интереси. Таква обавеза је предвиђена чланом 20. став два Устава СФР Југославије од 1963. године. Према пропису тога члана, земља је добро од општег интереса (став први), и свако земљиште мора се искоришћавати у складу са законом предвиђеним општим условима којима се обезбеђује рационално искоришћавање земљишта и други општи интереси (став други). У том смислу треба допунити члан 70. Устава Србије.

II Друштвена заштита самоуправних права и друштвене својине

Поред постојећих класичних правних и ванправних облика заштите самоуправних права радних људи и друштвене својине, нацрти оба устава

предвиђају и самоуправног правобраниоца као самосталног органа друштвене заједнице.

Овом органу упућују се разне замерке. Пре свега, сматра се да је реч о непотребном односно сувишном органу јер представља само допуну читавом класичном правном облику заштите социјалистичког самоуправног система. Његову функцију са успехом би могао да обавља јавни правобранилац. Посебно се истиче да овај орган не доприноси владавини радничке класе нити свесном мењању друштвених односа и да је реч о импортованом органу (мисли се на скандинавског омбудсмана који служи за чување и заштиту права грађана). Истиче се да само самоуправљачки ванправни облици заштите то омогућавају. Не улазећи у дубље и аргументованије изношење нашег става у вези са изнетим схватањима, сматрамо потребним навести само две основне чињенице. Прво, заборавља се или се пренебрегава различитост друштвено-економског система у којима постоји сличан орган, па отуда суштина и значај самоуправног правобраниоца (ако се уопште може и говорити о, у суштини, сличним органима). Друго, да се у садашњим условима и на садашњем степену развоја друштвено-економских односа у нашој земљи намеће као нужно употпуњавање и усавршавање класичних правних облика заштите самоуправног социјалистичког система, посебно самоуправних права радних људи и друштвене својине. Очеvidно је, наиме, да се под фирмом заштите самоуправних права радних људи или друштвене својине, у ствари жели често да заштити групни или појединачни интерес, монопол, узурпација самоуправних права, нерационалност и тако даље. Довољно је, сматрамо, указати на иначе одлично замишљени и постављени Уставни амандман XV чија је реализација у пракси озбиљно доведена у питање. Разуме се са тим упоредо треба уводити, усавршавати и мењати ванправне облике заштите самоуправних права и друштвене својине који су без сваке сумње адекватнији нашем самоуправном социјалистичком друштву. Посебно оне који су најближи радним људима (арбитраже, мировна већа и сл.).

Наша је намера да се критички осврнемо на самоуправног правобраниоца у циљу јасније, одређеније и садржајније улоге и значаја које треба да има.

Као први недостатак сматрамо одсуство одредби о томе ко именује и разрешава самоуправног правобраниоца, односно што ближе нису одређени и прецизирани послови и области делатности овог органа. Исто тако, недостају одредбе о томе коме овај орган одговара за свој рад и сл.

Надаље, пошто је реч о самосталном органу друштвене заједнице чија су улога и значај веома велики, сматрамо да би одредбе о овом органу требало допунити у неколико праваца. Прво, нема никаквог оправданог разлога да се и самоуправном правобраниоцу не стави обавеза праћења и проучавања друштвених односа и појава од интереса за оставаривање својих функција, односно да у вези са тим даје скупштинама одговарајућих друштвено-политичких заједница, органима и организацијама предлоге за спречавање друштвено опасних и штетних појава и за учвршћење законитости, друштвене одговорности и социјалистичког

морала. Управо требало би поступити на исти начин као са судовима и јавним тужилаштвима. То је у складу са функцијом коју обавља — заштита општег интереса. Друго, да би се обезбедила већа гаранција за остварење општег интереса који штити самоуправни правобранилац (а тиме онемогућило његово претварање у арбитра изнад свих органа самоуправљања односно утицај „са стране”, бирократизација и сл.), требало би увести супсидијарног самоуправног правобраниоца. Слично као у кривичном поступку. Исто тако, могло би се увести једно колективно тело (односно орган) које би решавало о покретању поступка у оним случајевима када самоуправни правобранилац одбија да покрене поступак на иницијативу овлашћених субјеката и сл. У првом случају пружила би се могућност да свако ко је овлашћен да даје иницијативу за покретање поступка настави тај поступак сам, тј. да иде до краја у остварењу своје замисли о заштити друштвеног интереса. На тај начин увео би се неки облик „општег правобраниоца”. У вези са овим може се поставити питање злоупотреба које би постојале на страни овлашћених субјеката, посебно грађана. Пре свега, треба имати у виду да самоуправни правобранилац дела искључиво у циљу заштите општег, јавног интереса, који је увек шири од оног према којем се поступак покреће. Надаље, у таквом случају самоуправни правобранилац би у сваком тренутку развоја поступка могао преузети настављање поступка. Најзад, ваља поћи од чињенице да би било мало оних (бар у прво време) који би се појављивали као супсидијарни правобраниоци, иако смо сасвим сигурни да би их било, што показује досадашња пракса у вези са заштитом самоуправних права радних људи и друштвене својине — и од грађана и од правних лица. Радило би се по правилу о случајевима најтежих облика повреде самоуправних права односно друштвене својине. У другом случају, обезбедило би се покретање поступка у оним случајевима када би самоуправни правобранилац одбијао заштиту општег интереса ускраћивањем покретања поступка у надлежног органа на иницијативу овлашћених субјеката. У оба случаја то би била моћна средства за заштиту самоуправног правобраниоца од претварања у бирократски орган, орган изнад друштва и сл. Било би могуће увести и супсидијарног правобраниоца и колективни орган. У том случају колективни орган би одлучивао у свим случајевима када самоуправни правобранилац одбије иницијативу овлашћених субјеката, а постоји одсуство супсидијарног правобраниоца, и тако даље. Узмимо, примера ради, колективни орган за представке и притужбе грађана. Он би могао вршити улогу органа чије установљење предлажемо. Или, пошто ће свакако самоуправни правобранилац имати заменике, могло би се предвидети да у наведеним случајевима одлучују поред њега и његови заменици, тј. да се на тај начин формира то колективно тело, и тако даље, и тако даље. Треће, ваљало би размислити о увођењу права „вишег” самоуправног правобраниоца да у појединим случајевима врши послове из надлежности „нижег” самоуправног правобраниоца. Ово онда када би „нижи” самоуправни правобранилац одбијао да покрене поступак или изврши неку другу радњу из његове надлежности, или када би оценом конкретног случаја „виши” самоуправни правобранилац нашао да је оправдана баш његова интервенција и сл. Ако се пође од чињенице да

самоуравни правобранилац дела искључиво ради заштите општег интереса, није тешко замислити оправданост овог предлога. Штавише, можда би из овог разлога требало предвидети, под истим или сличним условима, право и „ниже“ самоуправног правобраниоца у односу на „вишег“ самоуправног правобраниоца. У сваком случају, то би био користан изузетак од правила да свако дела у оквиру своје надлежности. Четврто, указали смо на то да Устав Србије уноси једну допуну у односу на Устав Југославије у вези са самоуправним правобраниоцем. Наиме, чланом 130. Устава Србије предвиђено је да скупштина друштвено-политичке заједнице, у оквиру права и дужности друштвено-политичке заједнице, има право да распусти раднички савет, односно други одговарајући орган управљања, и распише изборе за чланове тог органа, да распусти друге органе управљања и смени са дужности пословодне органе и друге раднике на руководећим радним местима, да обустави од извршења акте, одлуке и радње којима се повређују самоуправна права радних људи и друштвена својина, да у складу са законом привремено ограничи остваривање одређених самоуправних права радних људи и органа управљања, као и да предузима друге законом утврђене мере у организацијама удруженог рада, месним, интересним и другим самоуправним заједницама и организацијама, ако организација или заједница не испуњава своје законом утврђене или уговором преузете обавезе, или ако се у њој битно остваривање самоуправних права радних људи или теже оштете друштвени интереси. Устав Југославије то исто предвиђа у свом члану 111. Устав Србије допуњује овај члан предвиђајући да скупштина друштвено-политичке заједнице има обавезу да пре предузимања наведених мера прибави мишљење синдиката, коморе и других заинтересованих организација и заједница о оправданости предузимања такве мере. Није потребно, сматрамо, ближе образлагати ваљаност ове допуне. Међутим, требало би по нашем мишљењу ову допуну унети и у Устав Југославије и тиме обезбедити обавезно преузимање исте од свих република и покрајина. Тиме би се повећала и побољшала улога и значај самоуправног правобраниоца, и обезбедила сигурнија заштита самоуправних права радних људи и друштвене својине преко за то најпозванијих и најзаинтересованијих фактора у нашем друштву. У исто време тиме би се обезбедило остварење једног од основних принципа нашег уставног система — принципа ангажоване одговорности, посебно, синдиката и комора у нашем самоуправном друштву. У вези са овом допуном сматрамо да би ваљало боље испитати потребу обавезног прибављања мишљења у сваком случају, тј. без обзира на меру која се у конкретном случају предузима. Било би можда оправдано да се то чини само у вези са предузимањем најоштријих мера. Вероватно би било нецелисходно увек тражити мишљење, нарочито онда када је потребна хитна интервенција а реч је о блажим мерама, и сл. У том погледу могућно је предвидети, прво, случајеве у којима би било обавезно прибављање мишљења, друго, случајеве у којима би се остављало на оцену прибављање мишљења и, треће, случајеве у којима мишљења не би требало прибављати. Све ово, у првом реду, с обзиром на тежину мера које треба предузети. Пето, поставља се и питање назива самоуправног правобраниоца. Као што је речено, у

питању је самостални орган друштвене заједнице који дела ради заштите општег интереса а у циљу заштите не само самоуправних права радних људи него и друштвене својине. У том смислу, његов назив свакако није одговарајући. Има схватања да би био адекватнији назив „друштвени правобранилац”, „јавни правобранилац” и сл. Тешко је у том погледу било шта одређеније рећи, па се задовољавамо само указивањем на ово питање. Уосталом, мање је важан сам назив од положаја и функције коју има. Шесто, до сада је одређену функцију у области заштите друштвене својине (њене заштите) вршило јавно правобранилаштво, као орган одређене друштвено-политичке заједнице. Исто тако, многе скупштине друштвено-политичких заједница имају посебне колегијалне органе и стручне службе за представке и притужбе грађана. С обзиром на положај и функцију самоуправног правобраниоца у нацртима устава, за сада је тешко ближе сагледати улогу и функцију и јавног правобраниоца и наведених колективних органа односно служби. Пошто нема сумње да ће неки од ових органа постојати и у новим условима, треба посебно водити рачуна при накнадном преиспитивању потребе постојања сваког од наведених органа и служби, односно при одређивању њихове надлежности. Ово стога што део њихових функција свакако треба да преузме самоуправни правобранилац.

У вези са предлозима да јавно правобранилаштво обавља функције самоуправног правобраниоца, ваља указати на околност да је то немогуће због посебног положаја и функције коју самоуправни правобранилац има по нацртима устава. Ово без обзира на то да ли ће јавни правобранилац (или њему сличан орган) и даље постојати.

III Смењивост делилаца правде — судија

Сталност или смењивост делилаца правде поново је, у вези са дискусијом о нацртима устава, постала актуелна и занимљива тема од које се праве читава проблема. У дискусијама о овом питању износе се разни аргументи.

Према постојећим прописима, судије се бирају на осам година и могу бити поново бирани. То је последица општеувојеног уставног принципа смењивости свих вршилаца друштвених односно јавних функција у нашем самоуправном социјалистичком систему.

Нацрти оба устава (то је случај и у осталим републикама односно покрајинама) прокламују принцип смењивости судија путем њихове реизборности.

Присталице сталности судијске функције полазе од чињенице да начело независности не значи изолованост и независност судова од друштвених и класно-политичких односа, циљева и задатака наше самоуправне социјалистичке заједнице. При оваквом карактеру судијске функције они озбиљно постављају питање оправданости принципа смењивости делилаца правде. Смењивост скрива у себи основану опасност нарушавања

основних принципа на којима почива наш правосудни систем — независност и самосталност, односно сигурност и стабилност у обављању правосудне функције. Ово се огледа у могућности утицања на делиоце правде од стране органа или појединаца који врше избор, тј. носилаца појединачних, групних односно локалних интереса. Проблем се, уверавају присталице овог схватања, до те мере може упростити да о избору одлучује неколико људи, наравно, у име шире друштвене заједнице. Отуда није никакво чудо што на крају изборног периода опада радни елан делилаца правде и што се њихове мисли, уместо на компликоване предмете и проблеме, упиру према онима од којих зависи њихов избор. Због свега тога озбиљно трпи и кадровска политика јер млади напуштају правосудје тражећи сигурније послове. Наше друштво, тврди се на крају, има довољно и правних и политичких могућности да несавесне делиоце правде смени. И тако даље.

По нашем схватању, ови и други аргументи нису у потпуности прихватљиви. Ми се придружимо схватањима оних који у реизборности судија виде незамењив принцип нашег правосудја, односно један од основних услова законитости и правилности у њиховом раду. У том смислу навешћемо неколико, између многобројних, чињеница које оправдавају принцип реизборности судија.

Прво, иако то није од неког посебног значаја, карактеристично је напоменути да се страх од принципа смењивости појавио управо међу делиоцима правде. Таквих, истини за вољу, није велики број. Међу осталим категоријама радних људи односно грађана, овај принцип се, колико нам је познато, веома ретко ставља под знак питања. Дискусија о нацртима устава то, између осталог, јасно показује.

Друго, веома је значајно да се проблем смењивости делилаца правде посматра искључиво у вези са судијама професионалцима. Није нам познато да је било ко и било када овај веома важан феномен постављао у односу на судије поротнике, иако они у суђењу — расправљању и одлучивању — потпуно равноправно учествују са судијама од каријере. Једно од основних уставних начела нашег правосудја јесте зборно суђење — принцип по којем суд суди у већу. Само се законом може изузетно одредити да у појединим стварима (разуме се — стварима мање вредности и мањег значаја) суди судија појединац (професионални судија). Свако веће у првом степену састављено је тако да у њему већину чланова чине судије поротници (у већу од три члана — двојица судија су поротници, а у већу од пет судија — три члана су поротници). Овде остављамо по страни одлучивање у вишем степену, иако и у тим случајевима има већа у којима поротници чине већину чланова. Најзад, одлука се доноси већином гласова чланова већа. Ако се пође и од чињенице да се само о значајнијим стварима суди у већу, то значи да се питање мешања са стране управо поставља баш у овим случајевима. Нико, напосред, нема неког посебног интереса (бар од оних на које се мисли када се говори о утицају са стране) да врши утицај на судију у стварима мањег значаја и мале вредности, тј. када суђење обавља судија појединац — професионалац.

Оно што је основно, питање смењивости судија поротника последица је основног стуба нашег социјалистичког система — принципа учешћа грађана у вршењу правосуђа. А оно се, без сваке сумње, понајвише огледа у томе што у суђењу учествују и судије поротници. Зато се судије поротници бирају на две године и могу бити поново бирани. При свему томе, сасвим искрено и отворено говорећи, шире су и отвореније могућности (објективно посматрајући) за вршење утицаја са стране на судије поротнике.

Треће, принцип смењивости је основни стуб читавог нашег уставног система и инструмент за доминацију улоге и контролу рада у свим сферама друштвених (посебно јавних) делатности.

Четврто, одступање од принципа смењивости довело би сасвим непотребно до привилеговања одређених вршилаца јавних функција у односу на које то најмање треба чинити.

Пето, сталност се тражи за судије на које је, по нашем схватању, најмање било утицања са стране (разумљиво да је таквих случајева било, али не у тој мери да се због тога праве непотребни проблеми и ограничење једног значајног принципа нашег уставног система), и на које ће, по новом уставном систему, и објективно то бити све теже ако не и немогуће. Тиме се стиче, на жалост, утисак да се жели бацити љага на огромну већину делалаца правде који часно и поштено врше своју дужност, које никада и никакви принципи нису инспирисали и мотивисали у њиховом стваралачком раду — заштити права радних људи и грађана. Иако увек није реч о томе, објективно посматрано, свакако се тиме непотребно наноси штета тако потребном угледу нашег правосуђа.

Шесто, критерији у нацртима устава за избор делегата и судија озбиљно смањују могућност мешања са стране, а делегатски систем, са правом тврдимо, то потпуно искључује. Тако, бар што се тиче новог уставног система, дискусија о постављеним питањима постаје скоро беспредметна (говорећи са аспекта принципа).

Седмо, суђење у већу такође је једна брана за евентуални утицај са стране. Важан значај има и правило да се одлука доноси већином гласова.

Осмо, изузетак од принципа смењивости управо би онемогућио доследну примену услова и критерија за избор делалаца правде, а посебно би се угрозила интенција читавог система — да млађи и способни, посебно класно опредељени кадрови, долазе у прави тренутак и на право место.

Девето, цео проблем је у ствари чисто субјективне нарави. Онај ко је подложен утицају, има далеко веће шансе у принципу сталности. Иако су услови за престанак судијске дужности — стручна способност и морална (односно политичка) подобност — исти и у смењивости и у сталности, нема никакве сумње да они у принципу смењивости имају посебну тежину. Зато сматрамо да решење проблема треба тражити у систему избора путем услова и тежине критеријума за избор — и судија и оних

који их бирају. Пре свега са класне, стручне и моралне позиције. Томе чврсте основе и гаранције пружа баш нов уставни систем. Другим речима, ако се искључи злоупотреба права приликом избора делилаца правде, с једне стране, и кршење закона од стране судија, с друге стране, проблем би сам по себи био решен. Судија би обављао своју дужност док то жели, односно док је то друштву потребно. Сигурност би тако била зацементирана — и за судије и за оне који их бирају и, што је од посебног значаја, за оне коме се дели правда — радне људе и грађане.

Само узгред напомињемо да се све ово *mutatis mutandis* односи и на јавне тужиоце.

Др Верољуб Рајовић